

Dr Ana Stojanović
ITALIJANSKO-SRPSKI REČNIK
PRAVNE TERMINOLOGIJE

L I N G V I S T I Č K E E D I C I J E

Edicija MALI REČNICI
Knjiga 8

Urednik
Zoran Kolundžija

Copyright © IK Prometej, Novi Sad 2022.

Dr Ana Stojanović

ITALIJANSKO-SRPSKI
R E Č N I K
PRAVNE TERMINOLOGIJE

PROMETEJ
Novi Sad

Sadržaj

Uvodna reč.....	7
a	11
b	24
c	27
d	46
e	58
f	65
g	70
h	74
i	75
l	86
m	92
n	96
o	99
p	103
q	116
r	118
s	129
t	139
u	146
v	148
z	151
Konsultovana literatura	153
Beleška o autoru.....	155

Uvodna reč

Ovaj rečnik-priručnik je osmišljen kao pomoć u radu prevodilaca koji se bave italijanskim jezikom. Naročitu primenu će pronaći kao pomoćni udžbenik za studente Filološkog fakulteta, u radu sudskih tumača, ali i svih prevodilaca koji se svakodnevno susreću sa pravnom terminologijom. On ne sadrži samo lekseme pravne terminologije, već i određen broj prevedenih izraza i rečenica koji prevodiocima mogu zadati teškoće. Ovaj rečnik će biti od pomoći i preduzetnicima koji saraduju sa Italijom i Srbijom, a koji ne poznaju u potpunosti poslovnu terminologiju jedne ili druge zemlje. Rečnik sadrži i skraćenice koje se mogu sresti u italijanskoj birokratskoj praksi.

Cilj nam je bio da rečnik bude sažet i da stoga postane pomoćno sredstvo u prevodilačkom zanatu i radu svih naših kolega. On će biti koristan i za sve ljubitelje italijanskog jezika, kulture i reči.

Autor

Reč nik

a

---

abbonamento – pretplata

abr. (*abrogato*) – poništen, opozvan, ukinut

abrogare – poništiti, ukinuti, opozvati

abrogato – poništen, opozvan, ukinut

abrogazione – poništenje

abuso – zloupotreba; abuso di foglio in bianco – zloupotreba blanko ovlašćenja; abuso di mandato – zloupotreba ovlašćenja; abuso d'ufficio – zloupotreba službenih ovlašćenja; abuso di potere – zloupotreba vlasti

acc. (*accordo*) – dogovor

accantonamento – ostavljanje na stranu, sklanjanje, odlaganje; ulogoravanje

accertare – utvrditi

accessorio – sporedan, dodatni, uzgredni; e le altre (spese) accessorie – i ostali dodatni troškovi

accettante – prihvatnik, akceptant

accludere – priložiti; accludiamo il contratto in triplice copia – prilažemo ugovor u tri primerka

accomodamento – dogovor, pogodba; accomodamento coattivo – prisilna pogodba; trovare una via di accomodamento – postići dogovor; accomodamento amichevole – prijateljska pogodba

accordo – dogovor, pogodba; Accordo Monetario Europeo – evropski monetarni fond; accordo fra le parti – saglasnost između ugovorenih strana

accusa – optužba; tužba; capo d'accusa – tačka optužnice; la Pubblica Accusa – javni tužilac

accusare – optužiti; potvrditi prijem; accusiamo la ricevuta del vostro ordine – potvrđujemo prijem vaše narudžbine

accusatore – tužilac

accusatorio – optužujući; atto accusatorio – optužnica

acquirente – kupac

acquisito – stečen

acquistare la proprietà – postati vlasnik

acquisto – kupovina, nabavka, sticanje; acquisto di proprietà – sticanje vlasništva

Acta Sanctae Sedis (A.S.S.) – Acta Sanctae Sedis (koji sadrži zakone i propise Vatikana)

ad. (adunanza) – skup, sastanak, zbor, sednica; adunanza generale – opšti skup/zbor; adunanza plenaria – plenarna sednica (u kojoj učestvuju svi članovi)

adempiere – izvršiti, ostvariti; adempiere un contratto – izvršiti ugovor

adempimento – izvršavanje, izvršenje, ostvarenje; adempimenti contrattuali – izvršenje ugovornih obaveza

adempuito – ispunjen, izvršen

addebitamento – zaduženje

addebito – uduženje

addestramento – obuka; addestramento professionale – stručna obuka

addì – na dan

addivenire – addivenire a un accordo – sporazumeti se; doći do sporazuma; non esiste altra norma utilizzabile per addivenire alla pronuncia – ne postoji druga norma koja se može koristiti u cilju donošenja presude

aderente – adhezioni

adesione – adhezija, prijanjanje; pristanak, saglasnost, di adesione – adhezioni, procedimento penale di adesione – adhezioni krivični postupak

adibito – namenjen, adaptiran

adire – obratiti se; prihvatiti; adire il tribunale – obratiti se sudu, adire le vie legali – pokrenuti postupak, obratiti se sudu

adito – povod; koji se obratio sudu; dare adito – biti povod; dare adito a qualcosa – dati povod za nešto; il giudice successivamente adito definisce il giudizio – sudija koji je kasnije pristupio

adunanza – skup, sastanak, zbor, sednica; adunanza generale – opšti skup/zbor; adunanza plenaria – plenarna sednica (u kojoj učestvuju svi članovi)

affidamento in prova ai servizi sociali – pojačani nadzor centra za socijalni rad

affiliato – član, pripadnik

affisso – objavljen

affissione – lepljenje, kačenje, a mezzo di affissione – putem plakata

affrancare – osloboditi, platiti poštarinu, frankirati

affrancato – plaćen unapred, plaćena poštarina

a.g. (autorità giudiziaria) – pravna nadležna lica

agente – zastupnik; agente immobiliare – posrednik u trgovini nekretninama; agenti di polizia penitenziaria – zatvorski stražari

agenzia – agencija; agenzia di lavoro – biro rada

agevolato – povoljan; a condizioni agevolate – pod povoljnim uslovima

agevolazione – olakšica; agevolazione finanziaria – finansijska olakšica; agevolazione all'exportazione – izvozne olakšice; agevolazione creditizia – kreditna olakšica; agevolazione fiscale – poreska olakšica; agevolazioni speciali – posebne olakšice; agevolazioni di pagamento – olakšice u plaćanju

aggiudicare – dosuditi, dodeliti

aggiudicatario – onaj kome se nešto dodeljuje

aggiudicazione – dosuđivanje, dodela

aggravamento – otežavanje

aggravato – s otežavajućim okolnostima, kvalifikovano; forma aggravata di un reato – kvalifikovano krivično delo

aggravio – opterećenje, smetnja, namet

aggredire – napasti, nasrnuti

aggressore – napadač, agresor

agguaglio – poređenje

agguerrito – izvežban, prekaljen

agire – ponašati se; il suo agire – njegovo ponašanje

agricolo – poljoprivredni; azienda agricola – poljoprivredno dobro; imprenditore agricolo – poljoprivredni preduzetnik

agricoltore – poljoprivrednik

agricoltura – poljoprivreda; agricoltura estensiva – ekstenzivna poljoprivreda; agricoltura biologica – organska poljoprivreda

al. (*alinea*) – stav (u zakonu)

alimento – izdržavanje, alimentacija

alinea – stav u zakonu

all. (*allegato*) – prilog

allacciare – uspostaviti

allegare – priložiti (u pismu, uz dokumente)

allegato – prilog, dodatak

allegazione – alegacija

allerta – uzbuna

allertamento – uzbunjivanje, alarmiranje

allertare – uzbuniti, alarmirati; i carabinieri avevano avviato le ricerche allertando i comandi delle province vicine – karabinieri su pokrenuli istragu alarmiravši štabove okruga

allucinante – nestvaran

alta sicurezza (*A.S.*) – Odeljenje pojačanog nadzora

amandamento – amandman, dodatak zakonskom predlogu; popravka, poboljšanje

amministrativo – upravni, administrativni

amministratore – upravnik; član upravnog odbora

amministrazione – uprava; amministrazione doganale – carinska uprava; amministrazione comunale – gradska, opštinska uprava; consiglio d'amministrazione – upravno veće; pubblica amministrazione – javna uprava; organi della pubblica amministrazione – organi javne uprave

ammortamento – amortizacija; piano di ammortamento – amortizacijski plan

amnistia – amnestija, pomilovanje; concedere un'amnistia – podeliti, dati amnestiju

amnestiare – oprostiti kaznu, amnestirati

anagrafe – matični ured; ufficio anagrafe – kancelarija matičnog ureda

anagrafico – matični, lični; dati anagrafici – lični podaci

annesso – aneks; annesso al contratto – aneks ugovora

anno – godina; anno bisestile – prestupna godina; anno tributario/fiscale – poreska godina; anno di scadenza – godina dospeća

annotazione – beleženje

annualità – godišnja otplata, anuitet

annuario – godišnjak

annullamento – otpis, poništenje; annullamento di perdite/cancellazione delle perdite – otpis gubitaka

annullare – poništiti

anomia – anomija, bezakonje, nezakonitost, neobuzdanost

antagonismo – antagonizam, neprijateljstvo, suprotstavljanje, oprečnost, borba, trvenje

antagonista – suparnik, protivnik

antagonistico – protivan, antagonistički

antifortunistica – zaštita na radu

anzianità di lavoro – radni staž

apocrifo – neautentičan

apolide – lice bez državljanstva

App. (*corte di appello*) – Apelacioni sud

App. mil. (*corte militare di appello*) – vojni apelacioni sud

appellante – osuđeno lice po rešenju prvostepenog suda u žalbenom postupku predatom na razmatranje višoj instanci odnosno višestepenom tzv. Apelacionom sudu (može biti zatvoreno, a može se braniti sa slobode)

appello – žalba

applicabilità – primenljivost

applicare – primeniti

applicazione – primena; in applicazione della quale – u čijoj primeni...

apprendista – pripravnik

appresso – u izrazu *come appresso* – kao što sledi; in appresso – u nastavku, u daljem tekstu

approdo – pristajanje (broda)

approvare – odobriti, izglasati, usvojiti

approvato – odobren, usvojen

approvazione – odobrenje; approvazione del bilancio – odobrenje budžeta; approvazione del contratto – odobrenje ugovora

approvvigionamento – snabdevanje zaliha, nabavka

arbitrale – arbitražni; tribunale arbitrale – arbitražni sud;
commissione arbitrale – arbitražna komisija

arbitrato – arbitraža (mehanizam donošenja odluka koji se koristi kada dve ili više suprotstavljenih strana ne mogu da postignu sporazum i stoga imenuju neutralnu stranu ili osobu da donese odluku pošto čuje stavove obe strane. Arbitraža je način za rešavanje sporova izvan sudova. O sporu će odlučivati jedna ili više osoba („arbitratori“, „arbiteri“ ili „arbitražni sud“), koja donosi „arbitražnu presudu“. Arbitražna presuda je pravno obavezujuća za obe strane i izvršna na sudovima; convenzione di arbitrato – arbitražni sporazum.

arbitro (*unico*) – arbitar (pojedinač)

area penale esterna (adulti in area penale esterna) – lica koja uživaju poluotvoreni i otvoreni tretman

arg. (*argomento*) – argument

argomento – dokaz, argument, povod, tema, predmet, sadržaj

arrestato – uhapšeni, aretirana osoba

arresti domiciliari – kućni pritvor

arresti domiciliari ospedalieri – bolnički pritvor

arresto – aretacija, arestacija, lišavanje slobode, hapšenje;
arresto senza mandato – aretacija bez sudskog naloga;
arresto illegale – nezakonita aretacija; resistenza all'arresto – protivljenje aretaciji; arresto legale – zakonita aretacija

arringa – završni govor

art./artt. (*articolo*) – član

aspirazione – aspiracija, težnja

A.S.S. (*Acta Sanctae Sedis*) – Acta Sanctae Sedis (koji sadrži zakone i propise Vatikana)

Ass. (*corte di assise*) – porotni sud (Veliko Veće)

Ass. app. (*corte di assise di appello*) – porotni apelacioni sud

assegnamento – poverenje; fare assegnamento su qualcosa – uzdati se u nešto

assegnato – dodeljen, upućen, doznačen

assegnazione – doznaka, odredba

assembramento – okupljanje mase ljudi; nuovi provvedimenti anti assembramento – nove mere protiv masovnog okupljanja

asserito – utvrđen

assertorio – asertorni; giuramento assertorio – asertorna zakletva

assicurazione – osiguranje; assicurazione all'exportazione – osiguranje izvoznih poslova; assicurazione di autoveicoli – osiguranje motornih vozila; assicurazione conto l'avaria – osiguranje od havarije; assicurazione dei danni patrimoniali – osiguranje od imovinske štete; assicurazione contro le intemperie – osiguranje od nevremena; assicurazione contro gli incendi – osiguranje od požara; assicurazione contro i rischi politici e di guerra – osiguranje od ratnih i političkih rizika; assicurazione contro danni – osiguranje od štete; assicurazione bagagli – osiguranje prtljaga; assicurazione dei passeggeri – osiguranje putnika; assicurazione delle merci – osiguranje robe; assicurazione complementare – dopunsko osiguranje; assicurazione d'invalidità – invalidsko osiguranje; assicurazione di carichi – kargo osiguranje; assicurazione di corpi – kasko osiguranje; assicurazione

di corpi di navi – kasko osiguranje brodova; assicurazione collettiva – kolektivno osiguranje; assicurazione cumulativa – kumulativno osiguranje; assicurazione contro tutti i rischi – kombinovano osiguranje; assicurazione volontaria – neobavezno osiguranje; assicurazione forfettaria – paušalno osiguranje; assicurazione di vecchiaia – starosno osiguranje; assicurazione sulla vita – životno osiguranje; polizza di assicurazione – polisa osiguranja; assicurazione contro le perdite sul cambio – osiguranje od kursnih gubitaka; assicurazione contro gli infortuni sul lavoro; osiguranje od povreda na radu

assistente giudiziario – sudski pomoćnik

assistenza – pomoć; assistenza ai disoccupati – pomoć nezaposlenim licima

assistito – u prisustvu

associazione – udruženje; associazione dei consumatori – udruženje potrošača; associazione degli imprenditori – udruženje preduzetnika; associazione di mutuo soccorso – udruženje za uzajamnu pomoć; associazione pubblica – javno udruženje; associazione d'impresе – udruženje preduzeća; associazione economica – privredno udruženje; associazione degli acquirenti – udruženje kupaca

assoggettato – podložan

assolto – oslobođen

assoluto – neograničen

assoluzione – oslobađajuća presuda

assumere – preuzeti, prihvatiti; assumere un incarico – preuzeti dužnost; assumere l'obbligo di – preuzeti obavezu

assunzione – zapošljavanje